

berament del Baix Empordà). La tramuntana sí que presenta oportunitats. I el Montgrí no ha estat mai un separador, sinó un melic bellíssim, mineral, sideral també.

Pallach | Aquest gener, la Fundació Josep Pallach ha pres carta de naturalesa. Pallach ha estat sempre algú de qui es parla amb la certesa que les coses haurien anat diferent si un atac de cor no li hagués pres la vida quan no tocava. Com de diferent? Ah! Qui ho sap? Diferent, només. Pallach era el Pujol d'esquerres, si em permeteu la simplificació excessiva. Pallach haguera estat el desembussador de federalistes, catalanistes, socialistes i d'altres. En tot cas, era un home fet i refet en les causes de la democràcia, la pedagogia i el socialisme. El misteri paleocristià de la doble ànima del PSC amb ell potser no hauria arribat a existir. Però la història depèn de les persones, i les persones depenem de vicissituds arbitràries, i Pallach va morir en un taxi camí d'Esclanyà al Trueta i del Trueta a Bellvitge, acompanyat de Frederic Suñer, futur alcalde de Palafrugell i també futur president de la Diputació de Girona. Pallach era un home d'acció que va participar de la revolució, va lluitar a la guerra, va resistir al nazisme amb els partisans i es va forjar en la clandestinitat, com a membre de l'antifranquisme des del primer moment. Provenia del POUM i va esdevenir reformista, per realista. Ara, la Fundació Josep Pa-

llach vol tenir cura del seu llegat i vol també continuar participant de la seva ètica pedagògica, i aprofundir en el seu pensament polític i educatiu. L'entitat té el suport de la família de Pallach: la filla, Maria Antònia, i la vídua, Teresa Juvé, magnífica novel·lista que viu a la casa que compartia amb el polític a Esclanyà.

LA GARROTXA

joan sala

I ara... una de trens | La Garrotxa ha estat sempre una comarca mal comunicada, i continua sent-ho. Que l'única autovia de què disposa sigui purament comarcal, des de Besalú fins a Olot, ja és prou significatiu de la seva moderna xarxa viària. Però hi ha punts on el conflicte viari clama al cel, com les variants de les Preses i la d'Olot. Ja abans que obrissin el túnel de Bracons eren uns punts negres en hores punta, i els embussos s'han agreujat considerablement amb la nova carretera que comunica amb Osona: segons les dades oficials que proporciona el Departament, el volum de vehicles s'ha incrementat un 16% el darrer any. Els polítics de torn diuen que s'han de fer aquestes dues variants amb caràcter prioritari; sobretot se'n recorden en èpoques d'eleccions, però ara no hi ha

diners. De fet abans no hi havia volutat, i després ens temem que hi faltarà un altre ingredient bàsic. Sembla que per distreure el personal la Comissió de Territori i Sostenibilitat del Parlament va contreure el compromís d'incloure en la programació un estudi de viabilitat per implantar un tren tramvia d'Olot a Girona, i, per si no n'hi havia prou, a l'últim moment hi va afegir un altre estudi de viabilitat per a un tramvia d'Olot a Figueres i Roses. Que per estudis no quedem enrere! El 14 de novembre de 1911 -n'acabem de celebrar el centenari- va arribar el tren a Olot, i van finalitzar així les obres de la línia del ferrocarril Olot-Girona. Quant haurem d'esperar per tenir un altre tren a la comarca?

Les Preses torna a tenir escola

| Aquest curs el municipi de les Preses ha recuperat l'escola, després de més de trenta anys en què els alumnes locals han hagut d'anar a la que es va construir quan es va fer la Concentració Parcel·lària de la Vall de Bas. En aquell moment es van unificar en un nou centre, l'escola Verntallat, tots els mestres que exercien en diversos nuclis disseminats, i es va passar així de diverses escoles unitàries a un únic centre amb tot d'instal·lacions que abans no es tenien. L'escola Verntallat, que acollia fins enguany tots els nens de la Vall de Bas i de les Preses, ha anat creixent i ha estat necessari obrir un nou centre, que s'ha

>> Josep Pallach.

S. MARTÍ

>> El tren d'Olot.

>> A les Preses han recuperat l'escola.

ACN

ubicat a les Preses, de moment en uns espais provisionals fins que no entri en funcionament l'edifici de nova planta que s'està construint i que es preveu inaugurar el proper curs.

Editorials i música a Besalú | Ja s'ha celebrat la segona edició de la fira d'editorials independents Liberisliber, que enguany ha doblat el nombre de participants que hi va haver l'any anterior, i on ha destacat especialment l'augment de les editorials que publiquen en la nostra llengua. La mostra oferia un ampli ventall de temàtiques, des d'assaigs i novel·la o poesia a llibres d'història, d'art, literatura infantil..., com també música contemporània. Durant la fira es van fer diverses activitats relacionades amb el món editorial, des de la presentació de llibres a tallers o lectures. Com a mostra de l'interès de la població per les celebracions culturals recordem que, amb poca diferència de setmanes, es va clausurar el X Festival de Música de Besalú, una cita anual per als melòmans.

JAUIME GUAL

>> **Liberisliber, a Besalú.**

JAUIME GUAL - WWW.LIBERISLIBER.COM

EL GIRONÈS *dani vivern*

Entre la crisi, Girona batega | Sovint, les notícies locals agafen més volada del que els informadors professionals vaticinen. Aquest fenomen és més tangible com més petit és el nucli de població on es produeix la notícia. Girona en presenta darrerament prou exemples: l'enderrocament del fanal de la plaça del Vi va generar més debats -i adhesions- que la caiguda de Gaddafi, debats comparables als que ocasionà la decisió de l'Ajuntament de frenar les obres nocturnes del TAV, fins fa poc empreses per Adif sense gaires miraments, o el compungiment general de la ciutadania en adonar-se finalment -i mira que fa anys que ho prediquem- que li han venut TAV per llebre i que Girona disposarà *sine die* no d'una, sinó de dues estacions de tren a diferents nivells, d'alçada i d'absurditat.

Altres referents gironins han experimentat durant 2011 canvis espectaculars: la restauració de la Casa Masó n'ha recuperat l'esplendor original, i l'edifici ara acull en format museístic -sota els auspicis de la Fundació dirigida per Jordi Falgàs, i amb Narcís-Jordi Aragó com a president d'honor- les obres d'art i el mobiliari d'època amb què l'arquitecte noucentista Rafael Masó el va abillar.

Sense sortir del camp cultural, Girona, el 2011, ha viscut la presentació

de la Jove Orquestra del Gironès, amb més d'un quart de segle d'existència, com a primera entitat simpatitzant de la Federació Catalana d'Associacions i Clubs UNESCO (FCACU); a la ciutat també s'ha pogut contemplar una espectacular exposició sobre art copte a les instal·lacions de CaixaForum, i el grup de Química Bioinorgànica i Supramolecular (QBIS) del Departament de Química de la UdG ha desenvolupat un mètode molt prometedori per obtenir hidrogen de l'aigua que emprava ferro com a catalitzador. Que la prestigiosa publicació científica *Nature* se n'hagi fet ressò confirma les expectatives que això pot obrir per a l'obtenció d'energia de baix cost econòmic i ecològic.

Mentrestant, la crisi que no cessa ha continuat fent estralls arreu, i els mitjans de comunicació no solament s'obliguen a seguir-ne les insídies, sinó que ells mateixos en pateixen els sotracos: el diari *El Punt Avui*, que el març vinent complirà 33 anys des que nasqué com a *Punt Diari*, ha reduït dràsticament el seu àmbit de difusió i la seva plantilla, i fins i tot Joan Vall, vicepresident del grup Hermes, que també controla el diari esportiu *El 9 Nou*, ha deixat les seves funcions executives per decisió del màxim responsable del grup, l'empresari Joan Bosch.

La frenada dels grans projectes contrasta amb una realitat dura però endolcida per petites consecucions, d'aquelles que, a la llarga, han fet de Girona la ciutat entranyable i assenyada que sempre sobreviu als seus il·lusos il·luminats.

>> **El president d'honor de la Fundació Masó, Narcís-Jordi Aragó, contemplant la restauració dels farbalans del llum. Amb Carles Puigdemont, alcalde de Girona, entre altra gent.**

PL. XAVIER - AON